

Silkkinen pelastusrenkas

ON LENTÄJÄN PELASTUSRENGAS

Käynti suomalaisessa laskuvarjotehtaassa.

Lentäjä ei saa pelätä varjoaan — laskuvarjoaan eli, kuten sitä on myöskin kuvaavasti nimitetty, »pelastusrenkastaan», johon hänen täytyy voida hädän hetkellä ehdottomasti luottaa. Samoin kuin merisotilaalla on korkkiliivinsä siltä varalta, että hän joutuu jättämään uppoavan aluksen, on lentäjällä oma »pelastusrenkaansa», laskuvarjo, joka hänelle usein on vielä tärkeämpi kuin vastaava laite merimiehelle, sillä veden pinnalla ihminen pysyy omin voiminkin, mutta ilmassa ei hän kykene liitelemään ilman erikoisia laitteita. Meidän ei tarvitse etsiä kauempaa kuin omasta maastamme esimerkkejä, jolloin hengenvaarassa ollut lentäjä on pelastunut laskuvarjon avulla. Niinpä onkin sotilas-ilmailussamme nykyään voimassa määräys, että lentäjän on aina ilmassa ollessaan kuljetettava mukanaan tällainen pelastuslaite.

»Työsi voittakoon rohkeiden lentäjiemme luottamuksen», lukee Suomalaisen PAK Laskuvarjo Oy:n tehtaan seinällä Helsingissä Keskuskatu 6:ssa. Suomessakin valmistetaan tai oikeammin sanottuna on jo nelisen vuotta valmistettu laskuvarjoja, joten me emme ole tässä suhteessa ulkomaista riippuvaisia enempää rauhan kuin sodankaan aikana. — Edellämainitun, seinälle ripustetun ohjelauseen lisäksi korosti tehdasta esittelevä komentaja Sourander meille sitä seikkaa, ettei lentäjien pelastuvälineestä, laskuvarjosta saisi muodostua mitään kilpailevien liikemiesien kauppa-artikkeliä, vaan olisi kaikki laskuvarjojen valmistuksessa esiintyvät seikat ratkaistava yhtä ainoaa päämäärää silmälläpitäen, nimittäin saada yhteistyön avulla lentäjien pelastuvälineet kehite-

tusvälineet kehite-tyiksi mahdollisimman täydelliseksi ja luotettaviksi. Laskuvarjojen rakenneperiaatteet ovat kautta maailman samat, ainoastaan nimet ja nimitykset vaihtelevat, ja yhden valmistajan kokemuksista on aina toisillekin hyötyä, jos noudatetaan yhteistoiminnan periaatetta, toisin sanoen tätä periaatetta noudattamalla saadaan »ilman pelastusrenkas» yhä kestävämmäksi ja luotettavammaksi.

Kaksoisvarjo aukeaa harjoitushyppyä tehtäessä.

V a s.: Itävaltalaisia kk.-miehiä laskuvarjohyppyn jälkeen.

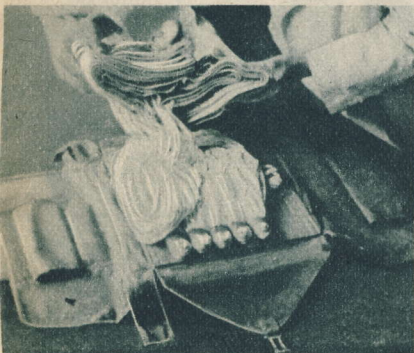
Vaikka Suomalaisen PAK:in johdossa ovatkin suomalaiset miehet ja työ on kotimaista, työskentelee tehdas yhteistoiminnassa Englannissa ja Prahassa olevien laskuvarjotehtaiden kanssa. Suomalaisissa laskuvarjoissa käytetty konstruktio ja lisenssi on sama kuin näidenkin tehtaiden käyttämä. Mainittakoon, että ainoa Itämeren läheisyydessä sijaitseva laskuvarjotehdas on

V a s.: Silkkiä varjoja neulotaan suurella huolella ja silkki-rihmallä.

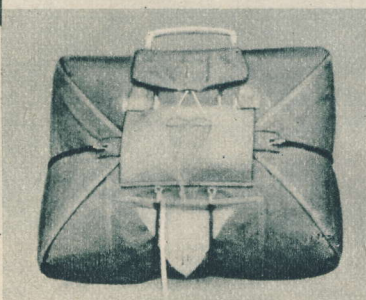
Suomessa, nimittäin juuri nyt puheenaoleva Suomalainen PAK.

Laskuvarjojen valmistamiseen tarvitaan ensiksikin silkkiä, toiseksi silkkiä ja vielä kolmanneksikin silkkiä, nimittäin oikeaa eikä mitään tekosilkkiä, joka kyllä kelpaa niinkin vaativiin paikkoihin kuin naisten alusvaatteiksi, mutta ei lentäjän pelastajaksi vaaran hetkellä. Tietenkin tarvitaan muitakin aineita, mutta silkki, josta Suomessa valmistetaan laskuvarjon itse »varjo» eli kupu, kantoköydet ja kantohihnatkin, on näihin tarkoituksiin soveliainta kolmestakin syystä: ensiksikin se on erikoisen kimmoista, toiseksi se on erikoisen kevyttä ja kolmanneksi se on rasvapitoista, orgaanista ainetta, joka ei ime itseensä vettä. Nämä ovat kaikki tärkeitä ominaisuuksia laskuvarjon materialille. Että silkkiä tosiaan tarvitaan yhteen varjoon paljon, käsitämme, kun mainitsemme, että avatun kuvun pinta-ala on 42 m² ja että »valjaina» joihin lentäjä kiinnitetään, käytetään

Varjon pakkaus.

pehmeästä silkistä kudottuja hihnoja, joiden vetolujuus on noin 1,400 kg ja kimmoisuus suuri. Kantoköysien vetolujuus on

Yllä: Suljettu tähystyspallovarjo.

vähintään 182 kg. Ne kulkevat yhtäjaksoisesti kuvun ylitse, joten näin vedetyt 12 köyttä muodostavat varjon 24 kannusköyttä. Kerrottakoon, että kun eräs huomattava »kiho» saapui tutustumaan tehtäseen, kehoitettiin häntä riippumaan yhdessä tällaisessa ohu-

essa silkkiä, ja se kesti, vaikka kuormitusta lisättiin vielä toisellakin henkilöllä.

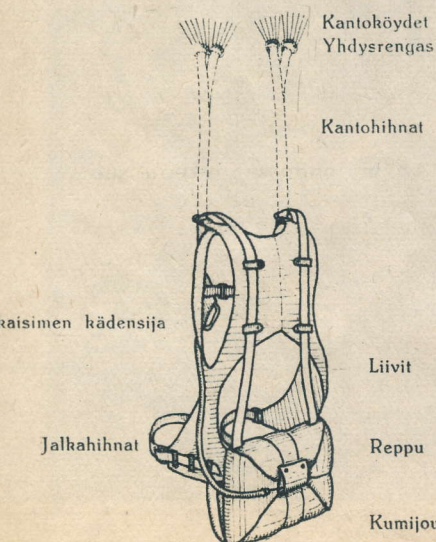
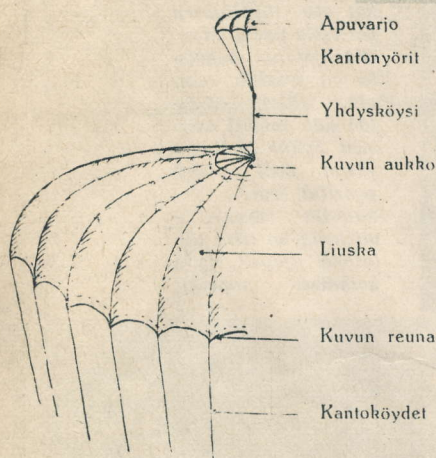
Tehdas valmistaa neljänlaisia standard-tyyppisiä laskuvarjoja, nimittäin istuinpakkaustyyppisiä, selkärakkaustyyppisiä, sylipakkaustyyppisiä ja harjoitusvarjoja sekä kahta erikoistyyppiä, tähystyspallovarjoja ja yleisvarjo »Y»:tä. — Istuinpakkaustarjoa käytetään istuintyynynä, joten se ei häiritse ohjaajan toimintaa, ja selkärakkausvarjoa, joka kiinnitetään lentäjän selkään »selkätyynyksi», käyttävät myöskin nimenomaan ohjaajat, kun taas sylipakkaustarjoa suosivat pääasiallisesti tähystäjät, konekivääriampujat, pommittajat, radiosähkötäjät ja ilmalaivojen (jollaisia meillä ei ole) sekä tähystyspallojen miehistöt. Viimeksimainitussa tyyppissä voidaan varsinainen varjo irroittaa »valjaista» ja ripustaa helposti saatavaan paikkaan. Yleisvarjoa voidaan käyttää sekä istuin-, syli- että selkärakkausvarjona. Se sopii erikoisesti niille, jotka joutuvat suorittamaan erilaisia lentotehtäviä. Harjoitusvarjoa, jossa itse asiassa on varmuuden vuoksi kaksi varjoa, käytetään harjoitushypyissä ja tähystyspallovarjoa ainoastaan tähystyspaloissa, kuten nimetkin jo ilmaisevat.

Laskuvarjojen yksityiskohtaiseen rakenteeseen on tässä yhteydessä mahdotonta ja tarpeetonkin syventyä. Mainittakoon kuitenkin, että laukaiseminen toimitetaan kädensijasta, josta hyppääjän on vedettävä suunnilleen yhtä voimakkaasti kuin mitä vaaditaan 5 kilon nostamiseen. Laukaisemista ei saa toimittaa heti koneesta hypättäessä, sillä silloin saattaa varjo sotkeutua koneen peräsimiin, ja seuraukset saattavat olla mitä ikävimmät. Laukaisuhetken jälkeen avautuu ensimmäiseksi pieni apuvarjo, johon kiinnitetyt teräsjouset avavat sen samalla kuin pakkausreppu aukenee. Apuvarjo joutuu ensimmäisenä ilmapirtaan ja vetää suuren »varjon» eli kuvun mukanaan, jolloin tämä joutuu kauemmaksi hyppääjästä, eikä hän näinollen pääse putoamaan kuvun päälle. Normaaliavaruksen paino on noin 8,5 kg ja sen laskunopeus, sääsuhteista riippuen, 5—6 metriä sekunnissa.

Suomalaisella laskuvarjolla on eräs neitonkin tullut eräässä lentonäytöksessä alas ylälmoista ja täysin vahingoittumattomana. — Tässä yhteydessä sopinee lopuksi viitata siihen merkitykseen, jonka Neuvostovenäjä on laskuvarjolle antanut, ei ainoastaan pelastus-, vaan myös hyökkäysvälineenä. Tunnettuahan on, että siellä on suunniteltu laskea sodan aikana lentokoneista alas omaa »ilmajalkaväkeä» vihollisen rintaman taakse, ei ainoastaan hävittämistä ja häiritsemistä, vaan myöskin pienempiä operatioita suorittamaan. Asiantuntijat eri maissa eivät vielä ole päässeet yksimielisyyteen siitä, kuinka onnistunut tällainen toimenpide on, ja meillä käsitetään laskuvarjo — ainakin toistaiseksi — ainoastaan »lentäjän pelastusrenkaaksi», jollaisena se onkin vertaansa vailla.

K—a.

V a s. : Laskuvarjoitehtaan nurkkaus, jossa »satulaseppä» työskentelee.

Laukaisimen kädensija

Jalkahihnat